

Yttrande på remiss avseende SOU 2024:41

Styrkraft för lyckad integration

Sammantagen bedömning

Avseende första delen, *styrning och uppföljning av integrationspolitiken* ställer sig Karlshamns kommun positiv till de förslag som utredningen presenterar. En tydligare ansvarsfördelning och struktur för analys och uppföljning av de integrationspolitiska målen anser kommunen kommer att öka legitimiteten för dessa. Hur man väljer att organisera ansvarsfördelningen för uppföljningen hos de sektorsansvariga myndigheterna lämnar kommunen till utredningen att bistå. Kommunen vill dock framhålla vikten av att styrningen inte få leda till ökad rapportbörda för kommunerna utan att uppföljningarna som genomförs kommer till gagn även på regional och lokal nivå.

Till första delen hör också bedömningar kring *uppföljning av integrationen*. Vilka indikatorer som bör mätas inom respektive delmål, hur dessa ska samlas in och vem som ska ha det övergripande ansvaret för dem. Utredningen framför också bedömningen om att en integrationsbarometer bör införas för att mäta den självupplevda integrationen. Karlshamns kommun har inget att erinra dessa bedömningar men accentuera vikten av att befintliga undersökningar och registerdata används i största mån.

Avseende andra delen, *ersättningar till nyanlända flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet* ställer sig Karlshamns kommun positiv till de förslag som utredningen presenterar med tillägg. Det är av största vikt att utredningens förslag harmonierar med andra pågående utredningar, så som exempelvis *En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (dir. 2023:149)*. Vidare beslut om exempelvis ersättningsnivåer utan att hänsyn tagits till relaterade utredningar riskerar att leda till att effekten av utredningens förslag uteblir.

En konsekvens av förslaget om att individualisera etableringstillägget skulle kunna vara att hushålls totala inkomst från tillägget blir lägre än vad inkomsten är utifrån nuvarande regelverk. En farhåga för kommunen är att detta kan leda till ett ökat behov för dessa individer att söka kompletterande ekonomiskt bistånd, vilket ur kommunens perspektiv inte ses som en positiv effekt av förslaget.

Avslutningsvis efterfrågas en kompletterande redovisning och analys av hur eftersläpning av KPI (Konsumentprisindex) påverkar behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd på sikt. Karlshamns kommun önskar även att utredningen klargör om det finns någon reglering till hur mycket en individ får arbeta med bibehållen etableringsersättning och om möjligheten till arbete med bibehållen ersättning även omfattar etableringstillägget. En sådan reglering kan vara av godo för att individen ska kunna kombinera arbete med andra integrationsinsatser, så som exempelvis svenska för invandrare (SFI), så att syftet med etableringsprogrammet kan uppnås.

4.2.1 Förordningen om de statliga myndigheterna ansvar för genomförandet av integrationspolitiken upphävs

Karlshamns kommun har inget att erinra avseende utredningens förslag.

4.2.2 Ett integrationsperspektiv integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.2.3 Myndigheternas redovisning ska vara uppdelad efter svensk respektive utländsk bakgrund

Karlshamns kommun har inget att tillägga utredningens förslag.

4.3 Sektorsansvar införs för vissa myndigheter

Hur man väljer att organisera ansvarsfördelningen kring styrning och uppföljning av de integrationspolitiska målen har kommunen inga åsikter om. För att få ett så stort genomslag av de integrationspolitiska målen bör strukturen för samverkan mellan sektorsansvariga myndigheter och kommunerna utvecklas. I övrigt har Karlshamns kommun inget att tillägga till utredningens förslag.

4.4 Ett nationellt integrationsråd inrättas inom Arbetsförmedlingen

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.4.2 Nationella integrationsrådets ledning och organisation

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.5 Breddad samverkan om integrationsinsatser på regional nivå

Karlshamns kommun har inget att erinra vad avser breddad samverkan om integrationsinsatser på regional nivå utan ser det som positivt att Länsstyrelserna får utvidgat uppdrag inom området.

4.6 En nationell strategi behövs för överblick och sammanhang

Karlshamns kommun välkomnar utredningens förslag om en nationell strategi för överblick och sammanhang och har inget att tillägga.

5. Uppföljning av integrationen

Gällande de bedömningar som utredningen presenterar kopplat till indikatorer som ska genomsyra uppföljningen hos de sektorsansvariga myndigheterna har Karlshamns kommun inget att erinra. Det är emellertid angeläget att i största mån använda befintliga data i redan etablerade undersökningar och komplettera dessa med data vid behov. I övrigt är Karlshamns kommun positiva till en integrationsbarometer som mäter den självupplevda integrationen.

8.2.2 Etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av konsumentprisindex (KPI)

Karlshamns kommun välkomnar utredningens förslag om att etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av KPI med tillägg om beaktande och analys om hur eftersläpningen av KPI kan påverka behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd på sikt.

8.2.3 Nivån på etableringsersättningen behöver höjas

En höjd nivå av etableringsersättningen skulle bidra till att minska behovet av att söka kompletterande ekonomiskt bistånd och skulle stärka individens motivation till arbete och självförsörjning vilka är goda förutsättningar till en god integration och något som Karlshamns kommun ställer sig positiv till. Utöver detta skulle även den administrativa bördan för utbetalningar i kompletterande ekonomiskt bistånd minska och till följd ge kommunerna positiva ekonomiska utfall.

De beräkningar som utredningen har presenterat förutsätter dock att individer som uppbär etableringsersättning har möjlighet att söka andra förmåner inom socialförsäkringen, så som bostadsbidrag och barnbidrag etcetera. I kommittédirektivet *En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (dir. 2023:149)* har en kommitté fått i uppdrag att ta fram förslag på hur nyanlända ska kvalificera sig till de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna så som exempelvis bostadsbidrag, barnbidrag, föräldrapenning med mera. Alltför höga kvalifikationskrav genom nya bestämmelser skulle på sikt kunna bidra till en återgång av behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd och ett minskat incitament till arbete för individen som följd. Karlshamns kommun anser att nivån på höjningen av etableringsersättningen därför bör beakta förslagen i kommittédirektivet innan fortsatt beslut om fastställande av höjningen.

8.2.4 Etableringstillägget höjs och individualiseras

Karlshamns kommun ställer sig bakom utredningens förslag till att etableringstillägget höjs. Kommunen anser även här att nivån på höjningen av etableringstillägget bland annat bör beakta förslagen i kommittédirektivet (dir. 2023:149) innan fortsatt beslut om fastställande av höjningen.

Angående individualisering av etableringstillägget ställer sig Karlshamns kommun positiv till de effekter som ett sådant införande kan ha för jämställdheten mellan könen. En konsekvens av föreslagen individualisering av etableringstillägget skulle dock kunna vara att hushållets totala inkomst från etableringstillägget blir lägre än under nu rådande regelverk. Enligt nuvarande regelverk betalas hela etableringstillägget ut till hushåll med barn, förutsatt att en av personerna i hushållet deltar på heltid. Med det nya förslaget halveras etableringstillägget för sammanboenden oberoende om det enbart är en av parterna som uppfyller kraven till att delta i etableringsprogrammet. Förslaget skulle därför kunna leda till att marginalen till att söka kompletterande ekonomiskt bistånd från kommunerna blir lägre. På sikt skulle detta kunna bidra till en risk för fortsatt eller ökat behov av ekonomiskt bistånd.

8.2.5 Utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser

Karlshamns kommun biträder utredningens förslag om utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser. Här efterfrågas dock förtydligande gällande om förslaget även omfattar möjligheten till bibehållt etableringstillägg. Det är av vikt att etableringstillägget bibehålls vid arbete då incitamenten till arbete inte bör begränsas för de hushåll med barn. Utöver detta efterfrågas klargörande gällande om det finns någon reglering kring hur mycket en deltagare i etableringsprogrammet kan arbeta med bibehållen ersättning. För att syftet med att införa möjligheten till att arbeta med bibehållen ersättning ska uppfyllas, det vill säga, främja integration och språkutveckling etcetera kan det finnas behov av viss reglering gällande omfattningen av arbete. Möjligheten till arbete ska inte ske på bekostnad av att individen inte prioriterar andra integrationsinsatser så som exempelvis SFI. Utöver detta kan det även finnas visst behov av styrning och uppföljning kring krav på arbetsgivare för anställning.

Övriga reflektioner som bör beaktas är hur möjligheten till arbete med bibehållen ersättning uppfattas av andra som deltar i arbetsmarknadspolitiska program där det inte är möjligt att arbeta med bibehållt aktivitetsstöd eller liknande. Enligt Statistikmyndigheten SCB är närmare 63% av de som är långtidsarbetslösa födda utanför Sverige. De kan likt flyktingar och andra skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet även vara i behov av integrationsinsatser och etablering på arbetsmarknaden.

8.3.1 Förslag på hur ersättningarna kan avskaffas

Karlshamns kommun delar utredningens ställningstagande om att inte avskaffa etableringstillägget och bostadsersättningen. Ett sådant avskaffande skulle medföra ett fortsatt och utökat behov för deltagare som uppbär etableringsersättning och etableringstillägg att vända sig till kommunen för kompletterande ekonomiskt stöd. Detta skulle medföra ökade kostnader för kommunerna. Ett avskaffande skulle även bidra till minskade incitament till etablering på arbetsmarknaden.

Karlshamns kommun, 2024-09-04

Frida Lennartsson
Integrationssamordnare

2024-09-04

Yttrande avseende SOU 2024:41 Styrkraft för lyckad integration

KS 2024/997

Förslag till beslut

att anta yttrandet som sitt eget och insända det till Regeringskansliet.

Sammanfattning

Regeringen beslutade 29 juni 2023 om ett tilläggsdirektiv till Utredningen om en målstyrd integrationspolitik (Ju 2022:05) och i juni 2024 presenterade utredningen sitt slutbetänkande Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41). Karlshamns kommun har mottagit inbjudan om att yttra sig över slutbetänkandet.

Utredningen presenterar förslag om två delar. Första delen avser förslag kring styrning och uppföljning av integrationspolitiken och är en följd av delbetänkandet om mål och delmål för integrationspolitiken (Mål och mening med integration, SOU:2024:12). Syftet är att lämna förslag kring hur integrationspolitikens mål kan följas upp på ett mer samordnat och strukturerat sätt och leda till implementering av relevanta och träffsäkra åtgärder.

Den andra delen avser förslag om ersättningar till nyanlända flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet. Dessa förslag syftar till att ge mer jämställda incitament och stärka ekonomiska drivkrafter att arbeta. Förslagen skulle även bidra till en minskad administration och kostnad för kommunerna till att betala ut kompletterande ekonomiskt bistånd till deltagare i etableringsprogrammet. För betänkandets fullständiga form, se bilaga.

Kommunstyrelsen föreslås att lämna följande yttrande:

Yttrande på remiss avseende SOU 2024:41 Styrkraft för lyckad integration

Sammantagen bedömning

Avseende första delen, styrning och uppföljning av integrationspolitiken ställer sig Karlshamns kommun positiv till de förslag som utredningen presenterar. En tydligare ansvarsfördelning och struktur för analys och uppföljning av de integrationspolitiska målen anser kommunen kommer att öka legitimiteten för dessa. Hur man väljer att organisera ansvarsfördelningen för uppföljningen hos de sektorsansvariga myndigheterna lämnar kommunen till utredningen att bistå. Kommunen vill dock framhålla vikten av att styrningen inte få leda till ökad rapportbörda för kommunerna utan att uppföljningarna som genomförs kommer till gagn även på regional och lokal nivå.

Till första delen hör också bedömningar kring uppföljning av integrationen. Vilka indikatorer som bör mätas inom respektive delmål, hur dessa ska samlas in och vem som ska ha det övergripande ansvaret för dem. Utredningen framför också bedömningen om att en integrationsbarometer bör införas för att mäta den självupplevda integrationen.

2024-09-04

Karlshamns kommun har inget att erinra dessa bedömningar men accentuera vikten av att befintliga undersökningar och registerdata används i största mån.

Avseende andra delen, ersättningar till nyanlända flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet ställer sig Karlshamns kommun positiv till de förslag som utredningen presenterar med tillägg. Det är av största vikt att utredningens förslag harmonierar med andra pågående utredningar, så som exempelvis En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (dir. 2023:149). Vidare beslut om exempelvis ersättningsnivåer utan att hänsyn tagits till relaterade utredningar riskerar att leda till att effekten av utredningens förslag uteblir.

En konsekvens av förslaget om att individualisera etableringstillägget skulle kunna vara att hushålls totala inkomst från tillägget blir lägre än vad inkomsten är utifrån nuvarande regelverk. En farhåga för kommunen är att detta kan leda till ett ökat behov för dessa individer att söka kompletterande ekonomiskt bistånd, vilket ur kommunens perspektiv inte ses som en positiv effekt av förslaget.

Avslutningsvis efterfrågas en kompletterande redovisning och analys av hur eftersläpning av KPI (Konsumentprisindex) påverkar behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd på sikt. Karlshamns kommun önskar även att utredningen klargör om det finns någon reglering till hur mycket en individ får arbeta med bibehållen etableringsersättning och om möjligheten till arbete med bibehållen ersättning även omfattar etableringstillägget. En sådan reglering kan vara av godo för att individen ska kunna kombinera arbete med andra integrationsinsatser, så som exempelvis svenska för invandrare (SFI), så att syftet med etableringsprogrammet kan uppnås.

4.2.1 Förordningen om de statliga myndigheterna ansvar för genomförandet av integrationspolitiken upphävs

Karlshamns kommun har inget att erinra avseende utredningens förslag.

4.2.2 Ett integrationsperspektiv integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.2.3 Myndigheternas redovisning ska vara uppdelad efter svensk respektive utländsk bakgrund

Karlshamns kommun har inget att tillägga utredningens förslag.

4.3 Sektorsansvar införs för vissa myndigheter

Hur man väljer att organisera ansvarsfördelningen kring styrning och uppföljning av de integrationspolitiska målen har kommunen inga åsikter om. För att få ett så stort genomslag av de integrationspolitiska målen bör strukturen för samverkan mellan sektorsansvariga myndigheter och kommunerna utvecklas. I övrigt har Karlshamns kommun inget att tillägga till utredningens förslag.

2024-09-04

4.4 Ett nationellt integrationsråd inrättas inom Arbetsförmedlingen

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.4.2 Nationella integrationsrådets ledning och organisation

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag

4.5 Breddad samverkan om integrationsinsatser på regional nivå

Karlshamns kommun har inget att erinra vad avser breddad samverkan om integrationsinsatser på regional nivå utan ser det som positivt att Länsstyrelserna får utvidgat uppdrag inom området.

4.6 En nationell strategi behövs för överblick och sammanhang

Karlshamns kommun välkomnar utredningens förslag om en nationell strategi för överblick och sammanhang och har inget att tillägga.

5. Uppföljning av integrationen

Gällande de bedömningar som utredningen presenterar kopplat till indikatorer som ska genomsyra uppföljningen hos de sektorsansvariga myndigheterna har Karlshamns kommun inget att erinra. Det är emellertid angeläget att i största mån använda befintliga data i redan etablerade undersökningar och komplettera dessa med data vid behov. I övrigt är Karlshamns kommun positiva till en integrationsbarometer som mäter den självupplevda integrationen.

8.2.2 Etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av konsumentprisindex (KPI)

Karlshamns kommun välkomnar utredningens förslag om att etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av KPI med tillägg om beaktande och analys om hur eftersläpningen av KPI kan påverka behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd på sikt.

8.2.3 Nivån på etableringsersättningen behöver höjas

En höjd nivå av etableringsersättningen skulle bidra till att minska behovet av att söka kompletterande ekonomiskt bistånd och skulle stärka individens motivation till arbete och självförsörjning vilka är goda förutsättningar till en god integration och något som Karlshamns kommun ställer sig positiv till. Utöver detta skulle även den administrativa bördan för utbetalningar i kompletterande ekonomiskt bistånd minska och till följd ge kommunerna positiva ekonomiska utfall.

De beräkningar som utredningen har presenterat förutsätter dock att individer som uppbär etableringsersättning har möjlighet att söka andra förmåner inom socialförsäkringen, så som bostadsbidrag och barnbidrag etcetera. I kommittédirektivet En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (dir. 2023:149) har en kommitté fått i uppdrag att ta fram förslag på hur nyanlända ska kvalificera sig till de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna så som exempelvis bostadsbidrag, barnbidrag, föräldrapenning med mera. Alltför höga kvalifikationskrav genom nya bestämmelser skulle på sikt kunna bidra till en återgång av

2024-09-04

behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd och ett minskat incitament till arbete för individen som följd. Karlshamns kommun anser att nivån på höjningen av etableringsersättningen därför bör beakta förslagen i kommittédirektivet innan fortsatt beslut om fastställande av höjningen.

8.2.4 Etableringstillägget höjs och individualiseras

Karlshamns kommun ställer sig bakom utredningens förslag till att etableringstillägget höjs. Kommunen anser även här att nivån på höjningen av etableringstillägget bland annat bör beakta förslagen i kommittédirektivet (dir. 2023:149) innan fortsatt beslut om fastställande av höjningen.

Angående individualisering av etableringstillägget ställer sig Karlshamns kommun positiv till de effekter som ett sådant införande kan ha för jämställdheten mellan könen. En konsekvens av föreslagen individualisering av etableringstillägget skulle dock kunna vara att hushållets totala inkomst från etableringstillägget blir lägre än under nu rådande regelverk. Enligt nuvarande regelverk betalas hela etableringstillägget ut till hushåll med barn, förutsatt att en av personerna i hushållet deltar på heltid. Med det nya förslaget halveras etableringstillägget för sammanboenden oberoende om det enbart är en av parterna som uppfyller kraven till att delta i etableringsprogrammet. Förslaget skulle därför kunna leda till att marginalen till att söka kompletterande ekonomiskt bistånd från kommunerna blir lägre. På sikt skulle detta kunna bidra till en risk för fortsatt eller ökat behov av ekonomiskt bistånd.

8.2.5 Utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser

Karlshamns kommun biträder utredningens förslag om utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser. Här efterfrågas dock förtydligande gällande om förslaget även omfattar möjligheten till bibehållet etableringstillägg. Det är av vikt att etableringstillägget bibehålls vid arbete då incitamenten till arbete inte bör begränsas för de hushåll med barn. Utöver detta efterfrågas klagörande gällande om det finns någon reglering kring hur mycket en deltagare i etableringsprogrammet kan arbeta med bibehållen ersättning. För att syftet med att införa möjligheten till att arbeta med bibehållen ersättning ska uppfyllas, det vill säga, främja integration och språkutveckling etcetera kan det finnas behov av viss reglering gällande omfattningen av arbete. Möjligheten till arbete ska inte ske på bekostnad av att individen inte prioriterar andra integrationsinsatser så som exempelvis SFI. Utöver detta kan det även finnas visst behov av styrning och uppföljning kring krav på arbetsgivare för anställning.

Övriga reflektioner som bör beaktas är hur möjligheten till arbete med bibehållen ersättning uppfattas av andra som deltar i arbetsmarknadspolitiska program där det inte är möjligt att arbeta med bibehållet aktivitetsstöd eller liknande. Enligt Statistikmyndigheten SCB är närmare 63% av de som är långtidsarbetslösa födda utanför Sverige. De kan likt flyktingar och andra skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet även vara i behov av integrationsinsatser och etablering på arbetsmarknaden.

2024-09-04

8.3.1 Förslag på hur ersättningarna kan avskaffas

Karlshamns kommun delar utredningens ställningstagande om att inte avskaffa etableringstillägget och bostadsersättningen. Ett sådant avskaffande skulle medföra ett fortsatt och utökat behov för deltagare som uppstår etableringsersättning och etableringstillägg att vända sig till kommunen för kompletterande ekonomiskt stöd. Detta skulle medföra ökade kostnader för kommunerna. Ett avskaffande skulle även bidra till minskade incitament till etablering på arbetsmarknaden.

Barnrättsanalys

Barnperspektivet har beaktats vid framtagandet av yttrandet. Remissvaret bedöms ha mindre påverkan i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag

Integrationssamordnare Frida Lennartssons tjänsteskrivelse, 2024-09-04

Yttrande, 2024-09-04

Remissmissiv Styrkraft för bättre integration SOU 2024:41

SOU 2024:41 Styrkraft för lyckad integration

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet
Integrationssamordnare Frida Lennartsson

Frida Lennartsson
Integrationssamordnare

§ 260 Yttrande avseende SOU 2024:41 Styrkraft för lyckad integration

KS 2024/997

Kommunstyrelsens beslut

att anta yttrandet som sitt eget och översända det till Regeringskansliet.

Sammanfattning

Regeringen beslutade 29 juni 2023 om ett tilläggsdirektiv till Utredningen om en målstyrd integrationspolitik (Ju 2022:05) och i juni 2024 presenterade utredningen sitt slutbetänkande Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41). Karlshamns kommun har mottagit inbjudan om att yttra sig över slutbetänkandet.

Utredningen presenterar förslag om två delar. Första delen avser förslag kring styrning och uppföljning av integrationspolitiken och är en följd av delbetänkandet om mål och delmål för integrationspolitiken (Mål och mening med integration, SOU:2024:12). Syftet är att lämna förslag kring hur integrationspolitikens mål kan följas upp på ett mer samordnat och strukturerat sätt och leda till implementering av relevanta och träffsäkra åtgärder.

Den andra delen avser förslag om ersättningar till nyanlända flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet. Dessa förslag syftar till att ge mer jämställda incitament och stärka ekonomiska drivkrafter att arbeta. Förslagen skulle även bidra till en minskad administration och kostnad för kommunerna till att betala ut kompletterande ekonomiskt bistånd till deltagare i etableringsprogrammet. För betänkandets fullständiga form, se bilaga.

Kommunstyrelsen föreslås att lämna följande yttrande:

Yttrande över remiss avseende SOU 2024:41 Styrkraft för lyckad integration

Sammantagen bedömning

Avseende första delen, styrning och uppföljning av integrationspolitiken ställer sig Karlshamns kommun positiv till de förslag som utredningen presenterar. En tydligare ansvarsfördelning och struktur för analys och uppföljning av de integrationspolitiska målen anser kommunen kommer att öka legitimiteten för dessa. Hur man väljer att organisera ansvarsfördelningen för uppföljningen hos de sektorsansvariga myndigheterna lämnar kommunen till utredningen att bistå. Kommunen vill dock framhålla vikten av att styrningen inte få leda till ökad rapportbörda för kommunerna utan att uppföljningarna som genomförs kommer till gagn även på regional och lokal nivå.

Till första delen hör också bedömningar kring uppföljning av integrationen. Vilka indikatorer som bör mätas inom respektive delmål, hur dessa ska samlas in och vem som ska ha det övergripande ansvaret för dem. Utredningen framför också bedömningen om att en integrationsbarometer bör införas för att mäta den självupplevda

integrationen. Karlshamns kommun har inget att erinra dessa bedömningar men accentuera vikten av att befintliga undersökningar och registerdata används i största mån.

Avseende andra delen, ersättningar till nyanlända flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet ställer sig Karlshamns kommun positiv till de förslag som utredningen presenterar med tillägg. Det är av största vikt att utredningens förslag harmonierar med andra pågående utredningar, så som exempelvis En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (dir. 2023:149). Vidare beslut om exempelvis ersättningsnivåer utan att hänsyn tagits till relaterade utredningar riskerar att leda till att effekten av utredningens förslag uteblir.

En konsekvens av förslaget om att individualisera etableringstillägget skulle kunna vara att hushålls totala inkomst från tillägget blir lägre än vad inkomsten är utifrån nuvarande regelverk. En farhåga för kommunen är att detta kan leda till ett ökat behov för dessa individer att söka kompletterande ekonomiskt bistånd, vilket ur kommunens perspektiv inte ses som en positiv effekt av förslaget.

Avslutningsvis efterfrågas en kompletterande redovisning och analys av hur eftersläpning av KPI (Konsumentprisindex) påverkar behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd på sikt. Karlshamns kommun önskar även att utredningen klargör om det finns någon reglering till hur mycket en individ får arbeta med bibehållen etableringsersättning och om möjligheten till arbete med bibehållen ersättning även omfattar etableringstillägget. En sådan reglering kan vara av godo för att individen ska kunna kombinera arbete med andra integrationsinsatser, så som exempelvis svenska för invandrare (SFI), så att syftet med etableringsprogrammet kan uppnås.

4.2.1 Förordningen om de statliga myndigheterna ansvar för genomförandet av integrationspolitiken upphävs

Karlshamns kommun har inget att erinra avseende utredningens förslag.

4.2.2 Ett integrationsperspektiv integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.2.3 Myndigheternas redovisning ska vara uppdelad efter svensk respektive utländsk bakgrund

Karlshamns kommun har inget att tillägga utredningens förslag.

4.3 Sektorsansvar införs för vissa myndigheter

Hur man väljer att organisera ansvarsfördelningen kring styrning och uppföljning av de integrationspolitiska målen har kommunen inga åsikter om. För att få ett så stort genomslag av de integrationspolitiska målen bör strukturen för samverkan mellan sektorsansvariga myndigheter och kommunerna utvecklas. I övrigt har Karlshamns kommun inget att tillägga till utredningens förslag.

4.4 Ett nationellt integrationsråd inrättas inom Arbetsförmedlingen

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag.

4.4.2 Nationella integrationsrådets ledning och organisation

Karlshamns kommun har inga synpunkter på utredningens förslag

4.5 Breddad samverkan om integrationsinsatser på regional nivå

Karlshamns kommun har inget att erinra vad avser breddad samverkan om integrationsinsatser på regional nivå utan ser det som positivt att Länsstyrelserna får utvidgat uppdrag inom området.

4.6 En nationell strategi behövs för överblick och sammanhang

Karlshamns kommun välkomnar utredningens förslag om en nationell strategi för överblick och sammanhang och har inget att tillägga.

5. Uppföljning av integrationen

Gällande de bedömningar som utredningen presenterar kopplat till indikatorer som ska genomsyra uppföljningen hos de sektorsansvariga myndigheterna har Karlshamns kommun inget att erinra. Det är emellertid angeläget att i största mån använda befintliga data i redan etablerade undersökningar och komplettera dessa med data vid behov. I övrigt är Karlshamns kommun positiva till en integrationsbarometer som mäter den självupplevda integrationen.

8.2.2 Etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av konsumentprisindex (KPI)

Karlshamns kommun välkomnar utredningens förslag om att etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av KPI med tillägg om beaktande och analys om hur eftersläpningen av KPI kan påverka behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd på sikt.

8.2.3 Nivån på etableringsersättningen behöver höjas

En höjd nivå av etableringsersättningen skulle bidra till att minska behovet av att söka kompletterande ekonomiskt bistånd och skulle stärka individens motivation till arbete och självförsörjning vilka är goda förutsättningar till en god integration och något som Karlshamns kommun ställer sig positiv till. Utöver detta skulle även den administrativa bördan för utbetalningar i kompletterande ekonomiskt bistånd minska och till följd ge kommunerna positiva ekonomiska utfall.

De beräkningar som utredningen har presenterat förutsätter dock att individer som uppstår etableringsersättning har möjlighet att söka andra förmåner inom socialförsäkringen, så som bostadsbidrag och barnbidrag etcetera. I kommittédirektivet En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (dir. 2023:149) har en kommitté fått i uppdrag att ta fram förslag på hur nyanlända ska kvalificera sig till de bosättningsbaserade socialförsäkringsförmånerna så som exempelvis bostadsbidrag, barnbidrag, föräldrapenning med mera. Alltför höga kvalifikationskrav genom nya bestämmelser skulle på sikt kunna bidra till en återgång av behovet av kompletterande ekonomiskt

bistånd och ett minskat incitament till arbete för individen som följd. Karlshamns kommun anser att nivån på höjningen av etableringsersättningen därför bör beakta förslagen i kommittédirektivet innan fortsatt beslut om fastställande av höjningen.

8.2.4 Etableringstillägget höjs och individualiseras

Karlshamns kommun ställer sig bakom utredningens förslag till att etableringstillägget höjs. Kommunen anser även här att nivån på höjningen av etableringstillägget bland annat bör beakta förslagen i kommittédirektivet (dir. 2023:149) innan fortsatt beslut om fastställande av höjningen.

Angående individualisering av etableringstillägget ställer sig Karlshamns kommun positiv till de effekter som ett sådant införande kan ha för jämställdheten mellan könen. En konsekvens av föreslagen individualisering av etableringstillägget skulle dock kunna vara att hushållets totala inkomst från etableringstillägget blir lägre än under nu rådande regelverk. Enligt nuvarande regelverk betalas hela etableringstillägget ut till hushåll med barn, förutsatt att en av personerna i hushållet deltar på heltid. Med det nya förslaget halveras etableringstillägget för sammanboenden oberoende om det enbart är en av parterna som uppfyller kraven till att delta i etableringsprogrammet. Förslaget skulle därför kunna leda till att marginalen till att söka kompletterande ekonomiskt bistånd från kommunerna blir lägre. På sikt skulle detta kunna bidra till en risk för fortsatt eller ökat behov av ekonomiskt bistånd.

8.2.5 Utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser

Karlshamns kommun biträder utredningens förslag om utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser. Här efterfrågas dock förtydligande gällande om förslaget även omfattar möjligheten till bibehållt etableringstillägg. Det är av vikt att etableringstillägget bibehålls vid arbete då incitamenten till arbete inte bör begränsas för de hushåll med barn. Utöver detta efterfrågas klargörande gällande om det finns någon reglering kring hur mycket en deltagare i etableringsprogrammet kan arbeta med bibehållen ersättning. För att syftet med att införa möjligheten till att arbeta med bibehållen ersättning ska uppfyllas, det vill säga, främja integration och språkutveckling etcetera kan det finnas behov av viss reglering gällande omfattningen av arbete. Möjligheten till arbete ska inte ske på bekostnad av att individen inte prioriterar andra integrationsinsatser så som exempelvis SFI. Utöver detta kan det även finnas visst behov av styrning och uppföljning kring krav på arbetsgivare för anställning.

Övriga reflektioner som bör beaktas är hur möjligheten till arbete med bibehållen ersättning uppfattas av andra som deltar i arbetsmarknadspolitiska program där det inte är möjligt att arbeta med bibehållt aktivitetsstöd eller liknande. Enligt Statistikmyndigheten SCB är närmare 63% av de som är långtidsarbetslösa födda utanför Sverige. De kan likt flyktingar och andra skyddsbehövande och deras anhöriga som deltar i etableringsprogrammet även vara i behov av integrationsinsatser och etablering på arbetsmarknaden.

8.3.1 Förslag på hur ersättningarna kan avskaffas

Karlshamns kommun delar utredningens ställningstagande om att inte avskaffa etableringstillägget och bostadsersättningen. Ett sådant avskaffande skulle medföra ett fortsatt och utökat behov för deltagare som uppstår etableringsersättning och etableringstillägg att vända sig till kommunen för kompletterande ekonomiskt stöd. Detta skulle medföra ökade kostnader för kommunerna. Ett avskaffande skulle även bidra till minskade incitament till etablering på arbetsmarknaden.

Barnrättsanalys

Barnperspektivet har beaktats vid framtagandet av yttrandet. Remissvaret bedöms ha mindre påverkan i förhållande till vad barnkonventionen föreskriver gällande barns rättigheter.

Beslutsunderlag

Integrationssamordnare Frida Lennartssons tjänsteskrivelse daterad 2024-09-04

Yttrande, 2024-09-04

Remismissiv Styrkraft för bättre integration SOU 2024:41

SOU 2024:41 Styrkraft för lyckad integration

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet

Integrationssamordnare Frida Lennartsson